

Clipe apasatoare din viata unui majoritar si a CA-ului sau-AGA de bilant

În țara celor mai mulți acționari la mia de locuitori, performanță atinsă grație celebrelor cuponiade, în luna mai se votează. Nu știu dacă la referendum, dar cel puțin la AGE se va vota cu sârg, căci se va intra în linie dreaptă, pe ultima turnantă, cu posibilitatea de a mai ține adunări care să aprobe activitatea pe 2006.

Sezonul AGE-lor de bilanț s-a deschis pe la jumătatea lui martie, puteau fi ținute din punct de vedere legal și la 1 ianuarie 2007. Lumea nu s-a prea grăbit.

Unii, mai prevăzători au ținut prin martie niște age care să le permită să țină în bune condiții și AGA de bilanț. De ce a fost nevoie de așa ceva? Pentru că Legea societăților comerciale s-a schimbat și multe nu mai sunt din ceea ce au fost anii trecuți. Legea nouă e armonizată cu Europa, se zice, e vastă, complexă și interpretabilă. De aia și vor s-o schimbe iar.

Pentru început, e bine să vedem până când se poate/se putea ține aga de bilanț anul ăsta.

*Cel puțin o dată pe an trebuie convocată o adunare generală ordinară, în termen de cel mult cinci luni de la închiderea exercitiului financiar. Altfel spus, o adunare generală ordinară va avea loc în fiecare an la orice societate comercială în intervalul 1 ianuarie-31 mai. Este vorba de așa-zisa, „**adunare generală de bilanț**”, adică de adunarea generală care dezbate și se pronunță asupra situațiilor financiare anuale, a rapoartelor administratorilor, cenzorilor/auditorilor financiari și asupra repartizării profitului, dacă acesta există. În cazul în care este necesară a doua convocare pentru adunarea ordinară ce dezbate situațiile financiare, aceasta trebuie să aibă loc în același termen [1] de cinci luni de la închiderea exercițiului financiar.*

Trebuie precizat că în momentul de față există în legislație norme juridice concurente în privința momentului până la care pot fi aprobate situațiile financiare anuale, având în vedere termenul limită de depunere a acestora.

Potrivit art. 35 din Legea contabilității nr.82/1991, republicată, pentru persoanele juridice care aplică reglementări contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară [2], termenul de depunere a situațiilor financiare anuale este de 150 de zile de la închiderea exercițiului financiar, adică până pe data de 30 mai a anului următor (sau 29 mai în anii bisecți) celui căruia îi este aferent exercițiul financiar respectiv. Pentru celelalte societăți comerciale, care nu trebuie să aplice aceste standarde, termenul de depunere a situațiilor financiare anuale este de 120 de zile de la data închiderii exercițiului financiar.

În cadrul art. 185 din Legea nr.31/1990 se indică obligativitatea depunerii situațiilor financiare anuale, însoțite de raportul administratorilor, auditorilor financiari și de procesul-verbal al AGA, la registrul comerțului în termen de 15 zile de la data aprobării situațiilor financiare anuale de adunarea generală a acționarilor. În aceste condiții, potrivit

Legii societăților comerciale aceste situații financiare anuale pot fi depuse într-un termen mai lung la registrul comerțului decât cel prevăzut de art. 35 din Legea contabilității pentru depunerea acestor situații financiare anuale la direcția generală a finanțelor publice județeană, respectiv a municipiului București, sau, după caz, la Direcția generală de administrare a marilor contribuabili.

Pornind de la principiul că nu pot fi introduse în circuitul juridic situații financiare neaprobată de adunarea generală a acționarilor și ținând cont de faptul că adunarea generală are dreptul discreționar de a modifica sau de a respinge situațiile financiare prezentate de consiliul de administrație, respectiv de directorat, este evident că se impune convocarea adunării generale ordinare de aprobare a bilanțului anual într-un termen care să permită respectarea cerințelor art. 35 din Legea contabilității.

Aga de bilanț este cel mai bun prilej pentru acționari să ia la întrebări administratorii despre activitatea de peste an pentru că acum, cu ocazia aceasta, acționarii pot vedea cifre și pot vorbi despre ele.

Acționarii au dreptul de a adresa întrebări conducerii societății, (administratorilor, directorilor), în legătură cu operațiunile de gestiune a societății efectuate. Acest drept, se întemeiază pe principiile conducerii corporative a societății și este în strânsă legatură cu dreptul la informare al acționarilor.

Noua reglementare introdusă prin Legea nr.441/2006 statuează în mod expres existența acestui drept în patrimoniul acționarilor unei societăți pe acțiuni în cadrul art. 117² alin.3.

“Fiecare acționar poate adresa consiliului de administrație, respectiv directoratului, întrebări în scris referitoare la activitatea societății, înaintea datei de desfașurare a adunării generale, urmând a i se răspunde în cadrul adunării. În cazul în care societatea deține o pagină de internet proprie, în lipsa unei dispoziții contrare în actul constitutiv, răspunsul se consideră dat dacă informația solicitată este publicată pe pagina de internet a societății, la secțiunea -Întrebări frecvente”.

Din redactarea textului legal rezultă că întrebările adresate administratorilor sau directorilor nu trebuie să fie strict legate de ordinea de zi a adunării generale în care li se răspunde. Singura condiție referitoare la conținutul întrebărilor indică faptul că acestea trebuie să vizeze activitatea societății. De asemenea, textul art. 117² alin.3 este incident pentru acele întrebări formulate în scris și transmise consiliului de administrație, respectiv directoratului înainte de data de desfășurare a adunării generale.

Acționarii pot adresa verbal sau în scris întrebări consiliului de administrație sau directoratului direct în cadrul adunării, chiar dacă nu există un text legal expres în acest sens. În acest caz, atunci când sunt necesare anumite verificări, răspunsul nu poate fi dat desigur în cadrul aceleiași adunări.

În prezent nu există nici o sancțiune legală pentru refuzul administratorilor sau directorilor de a răspunde la întrebările formulate de acționarii societății, în afara aceleia generale a

revocării din funcție, în condițiile existenței unei majorități suficiente să adopte o asemenea decizie.

Deși multora nu prea le vine să creadă, totuși acționarii societății sunt cei care decid dacă administratorii au făcut bine ceea ce au făcut în anul scurs. Bilanțul, rapoartele administratorilor, bugetul pe anul următor cam tot felul de chestiuni de genul asta trebuie supus aprobării acționarilor.

Puterea adunării generale de a aproba sau modifica situațiile financiare (bilanțul) este nelimitată[3], ea putând să hotărască o revizuire a registrelor societății, o refacere a situațiilor financiare pe alte baze, putând modifica, sub rezerva respectării reglementarilor contabile orice element din bilanț[4].

Respingerea situațiilor financiare de către adunarea generală le lipsește pe acestea de orice efecte juridice, întrucât absența consimțământului adunării generale, format în temeiul principiului majorității în cadrul ședinței AGA la care au fost supuse votului respectivele situații financiare reprezintă o cauză de invaliditate a situațiilor financiare. Această soluție se impune și prin aceea că, administratorii, acționând în calitate de mandatar ai adevăraților proprietari ai societății care sunt acționarii, nu vor putea să introducă în circuitul juridic civil anumite acte juridice împotriva voinței mandanților lor. Ori, voința socială se formează în cadrul adunării generale a acționarilor, iar în ipoteza în care această voință este potrivnică aprobării situațiilor financiare, astfel cum au fost prezentate de administratori, dispăre orice temei legal al actului juridic intitulat situații financiare. A accepta teza contrară înseamnă a achiesa la o soluție profund nelegală, în care mandatarul poate să încheie acte juridice în numele mandantului împotriva voinței acestuia manifest exprimată în cadrul adunării generale.

În situația în care adunarea generală încalcă, odată cu aprobarea sau modificarea bilanțului, prevederile legale contabile, orice acționar se va putea adresa justiției cu o acțiune în anularea hotărârii AGA[5]¹⁸¹, conform art. 132 alin. 2 din Legea nr. 31/1990.

Din aceleași considerente expuse mai sus, apreciem că anularea unei hotărâri a adunării generale de aprobare a situațiilor financiare are efecte și asupra validității acestora. Nu pot rămâne în circuitul juridic civil acte juridice, în cazul nostru situațiile financiare, care nu se bucură de o prezumție de legalitate. Absența unei hotărâri a adunării generale valabile care să fi aprobat situațiile financiare constituie fine de neprimire pentru introducerea în circuitul juridic civil a acestor acte juridice. Dacă au fost deja introduse și au produs efecte juridice, iar hotărârrea AGA prin care au fost aprobate a fost anulată, situațiile financiare vor trebui supuse din nou aprobării unei adunări generale convocată și ținută în condiții legale și statutare. În caz contrar, apreciem că sunt anulabile toate actele juridice încheiate ulterior introducerii în circuitul juridic a acestor situații financiare și asupra cărora situațiile financiare în discuție produc efecte.

Adunarea generală poate aproba situațiile financiare anuale numai dacă acestea sunt însoțite de raportul cenzorilor sau, după caz, al auditorilor financiari, conform art.163 alin.3 din Legea nr.31/1990.

Un majoritar cu un consiliu de administrație adormit sau prea sigur pe el poate face anumite erori, așteptate spre a fi exploatare de minoritarul veșnic nemulțumit de faptele și atitudinile managerilor și ale majoritarului:

-1.Să uite să desemneze într-o AGA anterioară un auditor financiar care să-i auditeze situațiile financiare anuale. Trebuie spus că auditarea este obligatorie potrivit art.5 raportat la art.3 alin.1 din OMFP nr.1752/2005[6], atunci când societățile care depășesc două din următoarele trei criterii de mărime au obligația auditării situațiilor financiare:

- total active: 3.650.000 euro;
- cifra de afaceri netă: 7.300.000 euro;
- număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar: 50

2. Să uite să treacă pe ordinea de zi aprobarea raportului administratorilor.

3.Să uite să treacă pe ordinea de zi aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul următor

4. Să se certe cu auditorul și acesta să exprime rezerve cu privire la corectitudinea situațiilor financiare.

5.Să încheie anumite acte, spre exemplu să vândă sau să cumpere active cu o valoare de peste 20% din totalul activelor imobilizate, fără aprobarea adunării generale ș.a.m.d.

Pentru primele patru ipoteze hotărârea AGA de bilanț va avea o mare problemă pentru că riscă anularea. Al cincilea caz poate duce la anularea actului de vânzare sau de cumpărare.

[1] I.L. Georgescu, „Drept comercial român”, vol.II, ED.All Beck, 2002, p.386

[2] Potrivit art. 2 și 3 din Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.907/2005, entitățile care aplică Standardele Internaționale de Raportare Financiară sunt: a) instituțiile de credit; b) societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare; c) societățile de servicii de investiții financiare, societățile de administrare a investițiilor și organismele de plasament colectiv, autorizate/avizate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare;

d) societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată;

- e) companiile și societățile naționale;
- f) persoanele juridice care aparțin unui grup de societăți și intră în perimetrul de consolidare de către o societate-mamă care aplică Standardele Internaționale de Raportare Financiară;
- g) persoanele juridice, altele decât cele prevăzute la lit. a)-f), care beneficiază de împrumuturi nerambursabile sau cu garanția statului.

[3] S. Cărpenaru, S. David, C. Predoiu, Gh. Piperea, Legea societăților comerciale. Reglementare, doctrină, jurisprudență , Ed. All Beck, Bucuresti , 2002, p.248

[4] . I.L. Georgescu, „Drept comercial român. Societăți comerciale”, vol.II, Ed. Socec Bucuresti, 1948, op.cit., vol.II, p.681-682 I.L.

[5] idem, p.682

[6] Art. 5 din OMFP nr.1752/200 : Situațiile financiare anuale întocmite de persoanele juridice prevăzute la art. 3 alin. (1) sunt auditate potrivit legii. Fac obiectul auditului financiar și situațiile financiare anuale întocmite de entitățile de interes public, astfel cum sunt definite potrivit legii